

BILJEŠKE- kako ih napraviti?

Bilješke radimo tako da dok slušamo učitelja ili čitamo neki tekst, sa strane u bilježnicu zapisujemo najvažnije pojmove i njihova objašnjenja.

Podvlačenje

Ovo je metoda koju koristi većina učenika. No, ona nije toliko djelotvorna ako je pravilno ne koristimo. Naime, kad se podvlači tekst ipak smo relativno pasivni, pogotovo kada u sebi mislimo „Sad ću podvlačiti, a kasnije ću to učiti“. Također, ako se podvlači previše teksta ili se podvlači prije nego što se pročitao cijeli sadržaj nije moguće znati što je važno i što treba podvući, a što ne.

Treba podvlačiti ono što je važno. Stoga je potrebno prvo pročitati cijeli tekst i malo razmisliti o njemu. Za podvlačenje se mogu koristiti olovke ili markeri različitih boja. Tako se glavna ideja može podcrtati crvenom, a ideje koje slijede iz nje plavom bojom.

Uz podvlačenje mogu se pisati i komentari na marginama. Tako na margini možete napisati neko pitanje, definiciju riječi koju ne znate ili kratku natuknicu.

(ovo nije dobar primjer podvlačenja!)

Sažetak

Jedan od načina vođenja bilježaka jest i pravljenje sažetka. Dobar sažetak sažima gradivo i usmjerava na važne ideje.

Slijedi nekoliko ideja kako napisati dobar sažetak teksta:

- izbacite sve što nije bitno
- izbacite sve što se ponavlja
- za više nižerednih pojmova pronađite jedan višeredni
- izaberite najvažniju rečenicu ako ju je autor iznio - ako to autor nije učinio, sami napišite najvažniju rečenicu.

- Predlažemo i metodu dva stupca – u jedan stupac navedite najvažnije pojmove iz lekcije (ključne riječi), a u drugi podatke vezane uz svaku ključnu riječ i njihove definicije.
- Volite crtati? Prikažite gradivo zanimljivim crtežom. Bilješke je vrlo korisno voditi i za vrijeme nastave. Kada ponavljate, čitajte svoje bilješke, a imate li vremena, možete ih ponovno prepisati i urediti. Vizualnim tipovima ovo u velikoj mjeri pomaže kod učenja.

I za kraj jedna zanimljivost, učenici koji uče kako se sustavno vode bilješke i to primjenjuju uspješniji su od ostalih.

Primjer teksta:

„Na prednjem dijelu tijela kralješnjaka je glava. Na njoj je smještena većina osjetila (oči, nos, usta, uši). Osjetila životinjama pomažu u boljem snalaženju u prirodi. Lakše pronalaze hranu i jedinke suprotnog spola, a i lakše mogu pobjeći od progonitelja. U glavi se nalazi mozak koji upravlja radom čitavog organizma.“

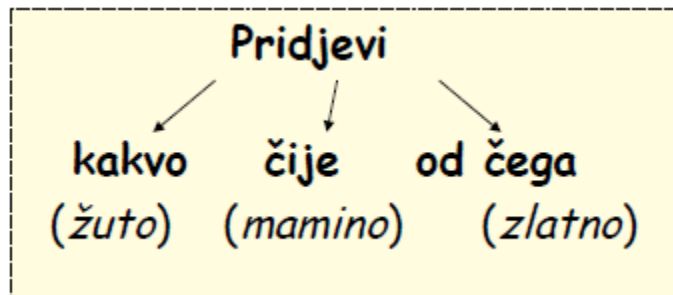
Tvoje bilješke (ovo bi bila metoda stupaca- u jedan stupac stavimo važne pojmove, a u drugi ih objasnimo):

- glava - osjetila (oči, nos, usta, uši)
- mozak- upravlja svime
- osjetila - hrana, partner, bijeg

Obavezno zapiši na poseban papir:

- Datume i događaje
- Nove riječi
- Definicije koje obavezno moraš upamtiti
- Ono što teško pamtiš
- Formule i pravila

Bilješke možeš pisati i u obliku skica, npr:

Ili...

Nakon što si napisao svoje bilješke o tekstu- promisli o njima (Zašto su one podebljane, zašto su one tako važne? Kako ove riječi mogu povezati sa onim što sam već naučio?)

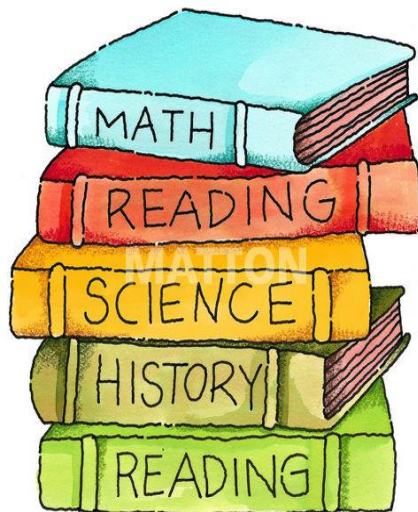
Nakon što si napisao i promislio o bilješcima, pokušaj pomoću njih prepričati tekst iz kojeg si ih izvukao, vidiš, sad je puno lakše!

ZA LAKŠE PAMĆENJE GRADIVO ORGANIZIRAJ U SCHEME - Evo navest ćemo ti primjer.

Kada učiš povijest kreni organizirati podatke koje želiš zapamtiti: vremensko razdoblje u kojem se događaj zbiva, kakvo je društveno uređenje, koji su ključni događaji i ličnosti, uzročno posljedično tumačenje događaja (preporučamo ti da igraš igru Vražjeg detektiva - u igri istražuješ zbog čega su se neki povijesni događaji dogodili, što im je prethodilo- kada ti to postane potpuno jasno gradivo će biti trajno zapamćeno.).

Na sličan način u sheme možeš organizirati i gradivo ostalih predmeta, kada učiš zemljopis možeš krenuti od geografskog položaja zemlje, a zatim redom reljef, klima, prirodni izvori zemlje, stanovništvo, gospodarstvo, jezik.....

Jednom kad naučiš organizirati gradiva u sheme, sigurno ćeš i sama stvarati nove sheme.

MAŠTA RADI SVAŠTA!

Pri učenju se možeš koristiti svima alatima koje ti pomažu da nešto bolje zapamtiš, a jedan od najmoćnijih alata je naša mašta!

- zamišljajte ono što učite...ili još bolje, nacrtajte!
- ako je potrebno zapamtiti redoslijed nekih pojmova, napravi zanimljivu rečenicu od početnih slova tih riječi
 - nominativ, genitiv, dativ, akuzativ, vokativ, lokativ, instrumental =
NGDAVLI ili „**Netko Govori Da Ana Voli Lijepog Ivicu**“
- **ASOCIJACIJE**: nepoznate (nove) riječi možemo zapamtiti ako ih povežemo sa poznatima (pomoću slova, rime, asocijacija)
 - stalaktiti / stalagmiti: stalagmiti - gmižu
 - plima / oseka: plima-pliva
- **AKRONIMI**- prva slova riječi koje trebate upamtiti složite u smislenu cjelinu

Primjer 1. **Patak se šeće** - tako pamtimo bezvučne glasove (p,t,k,s,š,ć)

Primjer 2. **planeti Sunčeva sustava redom - Moja Vesela Zaigrana Majka Je Svima Uvijek Nabrajala Planete** (Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluton).

- **RIMA I RITAM** – rima i ritam mogu uvelike olakšati proces učenja.

Primjer: mijenjanje stanja u zagradi zbog predznaka ispred nje možemo zapamtiti pomoću rime: „Ako je ispred zgrade više, zgrada se briše. Ako je ispred zgrade manje, u zagradi se mijenja stanje”.

- **MENTALNE MAPE**

Kognitivne mape ili popularno zvane mentalne mape su tehnika osmišljena za lakše organiziranje čitanja, učenja ili rada

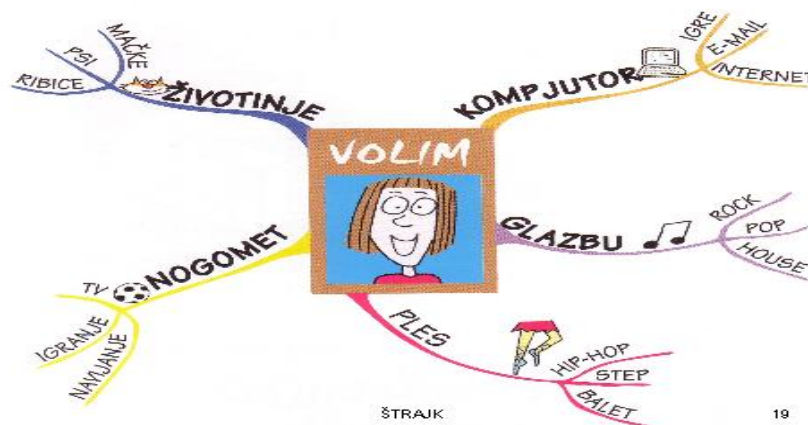
Pripadaju u skupinu mnemotehnika – koje služe zadržavanju materijala koji bismo inače najvjerojatnije zaboravili

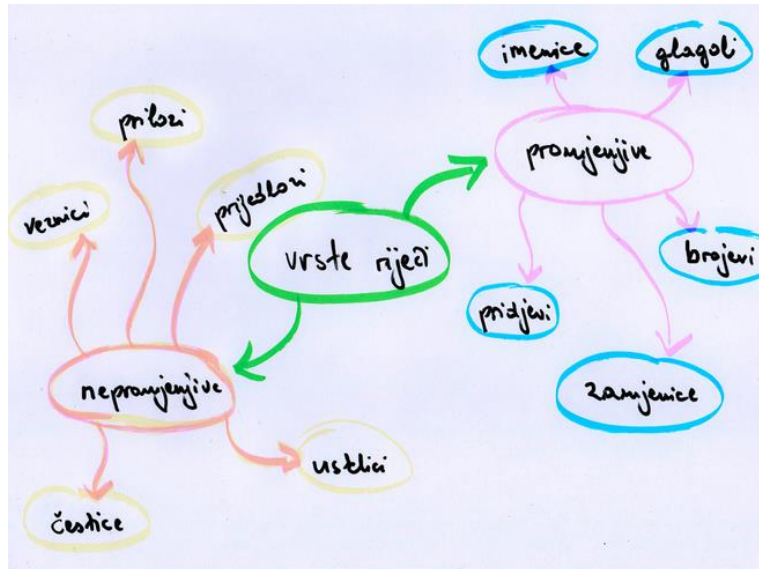
Za izradu mentalnih mapa nam je potrebno:

- prazan list papira bez crta
- olovke u boji
- vaša dobra volja
- vaša mašta

Sedam koraka u izradi mentalne mape

1. Započnite u središtu praznog lista papira
2. Pri označavanju središnje zamisli služite se slikom
3. Cijelo se vrijeme služite bojom
4. Povezujte one glavne ogranke sa središnjom slikom, a grane duge i treće razine povezujte s onima na prvoj i drugoj razini
5. Prikazujte grane vijugavo, a ne ravnim crtama
6. Ispisujte samo po jednu riječ na crti
7. Tijekom izrađivanja mape neprestano se služite slikama

Ako želite znati više možete pronaći knjigu u profesora koji je izmislio mentalne mape!

Buzan, Tony: Kako izrađivati mentalne mape; Zagreb, Veble commerce, 2004.

Ako imate problem s učenjem i treba vam dodatni savjet, javi nam se u sandučić podrške i recite nam što vas muči, a mi ćemo vam odgovoriti i pokušati pomoći!